

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу»

на тему: **«ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ОЦІНКА
ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЄКТУ У СФЕРІ ПОСЛУГ (НА ПРИКЛАДІ
СТВОРЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТУДІЇ)»**

Виконавець:

студентка ЦЗФН

Сігіда Мілена Олександрівна _____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Доброва Наталя Василівна _____

ОДЕСА – 2025

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Послуги психолога, як людини, яка допомагає розібратися в собі, знайти відповіді на свої запитання, вирішити проблеми у різних сферах життя, актуальні завжди. Психологічна підтримка та терапевтичні послуги стають невід'ємною частиною сучасного суспільства, особливо в умовах високої соціальної напруженості, стресу та швидкого ритму життя. На сьогоднішній день, після трьох років війни в Україні, актуальність стала ще більшою. Якщо раніше із запитів до психолога були депресивні та тривожні розлади через повсякденне життя, то зараз психологічна напруга стала дуже великою через постійну загрозу життя, втрати і переселення. До попередніх запитів додалися ще й нові: втрата близьких, адаптація до нових умов (для внутрішніх переселенців та тих, хто стали біженцями за кордоном), загострення відносин між рідними, психічні розлади військових. Якщо раніше до послуг психологів зверталися жінки, то зараз це актуально і для дітей, і для молоді, і для чоловіків.

Створення психологічної студії, яка об'єднує традиційні методи психотерапії та арт-терапію, є актуальним і важливим кроком у задоволенні зростаючого попиту на психоемоційне здоров'я. Останні десятиліття спостерігається значний інтерес до використання арт-терапевтичних методів як ефективного способу роботи з емоційними та психічними проблемами.

Авторами, які заклали розвиток арт-терапії є Адріан Хілл [31] Едвард Адамсон і Маргарет Наумбург [32]. Остання, зокрема, запропонувала концепцію арт-терапії як способу дослідження та вираження несвідомих конфліктів через мистецтво. Значний внесок у розвиток арт-терапії зробила Рогальська-Яблонська І.П. – вона вивчала роль арт-терапевтичних практик у роботі з дітьми та підлітками [32]. Дослідження еволюція стану психологічного стану українців, та ринку психологічних послуг за останні п'ять років зробила Скрипник Л. [24].

Вирішування проблем організації підприємницької діяльності розглядали українські вчені: Доброва Н. В. [3]; [4]; [5]; [6]; [8]; Захарченко Н.В. [8]; Карпов В. А. [2]; Сачинська Л. А. [9].

Значущість створення психологічної студії для Одеської області полягає в наступному: Одеса – це культурний, туристичний та економічний центр України, де постійно зростає кількість людей, які переживають психологічні навантаження, особливо на фоні нестабільної політичної та економічної ситуації, загрози життю. Наявність подібної студії забезпечить доступність висококваліфікованої психологічної допомоги для місцевих жителів та внутрішньо-переміщених осіб, що стане важливим внеском у поліпшення психоемоційного стану населення регіону.

Крім того, студія, яка об'єднує різноманітні методи психотерапії, може стати унікальною для регіону, пропонуючи індивідуальні підходи в роботі з клієнтами, включаючи як класичну психологію, так і арт-терапію. Це розширить можливості для різних груп населення, включаючи дітей, підлітків та дорослих, які шукають способи подолати внутрішні конфлікти, переживання та стрес.

Отже, створення бізнесу психологічної студії з послугами психологів та арт-терапії є не лише актуальною та важливою темою для дослідження, але й реальною потребою для Одеси та всієї України в цілому.

Мета роботи кваліфікаційної роботи. Теоретичні, методичні та прикладні аспекти створення психологічної арт-студії з послугами арт-терапії та психологів у сфері психічного здоров'я в м. Одеса.

Для того, щоб досягти поставленої мети були поставлені наступні завдання:

- 1) охарактеризувати бізнес-ідею створення власної справи на ринку психологічних послуг;
- 2) дослідити умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері психічного здоров'я;
- 3) обґрунтувати вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування новоствореного бізнесу;
- 4) провести аналіз ринку психологічних послуг в м. Одеса;
- 5) провести оцінку внутрішніх конкурентних переваг бізнесу;
- 6) сформулювати витрати на відкриття та функціонування психологічної студії;
- 7) оцінка прибутковості проєкту;
- 8) охарактеризувати життєвий цикл проєкту;
- 9) розрахувати грошовий потік та проаналізувати показники економічної ефективності проєкту;
- 10) проаналізувати можливі ризики та спланувати заходи щодо їх запобігання.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування доцільності створення психологічної студії на ринку психологічних послуг м. Одеси.

Предмет дослідження – бізнес проєктування започаткування власної справи у сфері психічного здоров'я.

Методи дослідження. При написанні кваліфікаційної роботи використовувались такі методи:

- 1) економіко-статистичний аналіз використовувався при аналізі графіків та таблиць;
- 2) маркетинговий метод використовувався при формуванні SWOT-аналізу і PEST-аналізу створюваної психологічної студії;
- 3) порівняльний метод використовувався при дослідженні сучасних підходів до створення підприємства та управління його економічним розвитком;
- 4) розрахунково-аналітичні методи використовувався при визначенні проблем, тенденцій і перспектив розвитку створюваного підприємства;
- 5) розрахунки показників ефективності проєкту відкриття центру лікування та реабілітації проводилися за допомогою програмного продукту «Excel».

Інформаційна база дослідження: Закони України, інші нормативно-правові акти України, наукові дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, статистичні дані

Державної служби статистики України, Головного управління статистики в Одеській області та Головного управління економіки Одеської обласної державної адміністрації, монографічні дослідження, навчальна література, наукові статті.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (36 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 79 сторінок. Основний зміст викладено на 74 сторінках. Робота містить 25 таблиць, 9 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти відкриття власної справи в Україні у сфері психічного здоров'я»** розглядаються теоретичні засади започаткування власної справи на ринку психологічних послуг: охарактеризовано бізнес-ідею створення власної справи на ринку психологічних послуг; досліджуються умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері психічного здоров'я; обґрунтовується вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування новоствореного бізнесу.

У другому розділі **«Аналітична оцінка можливості створення психологічної студії»** проаналізовано ринок психологічних послуг в м. Одеса; визначені внутрішні конкурентні переваги бізнесу; сформовані витрат на відкриття та функціонування психологічної студії.

У третьому розділі **«Економічне обґрунтування доцільності відкриття психологічної студії»** спрогнозовано прибуток від реалізації послуг новоствореної психологічної студії; охарактеризований життєвий цикл проєкту; розрахований грошовий потік та проаналізовані показники економічної ефективності проєкту; проаналізовані можливі ризики та сплановані заходи щодо їх запобігання.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі досліджуються теоретичні, методичні та прикладні аспекти започаткування власної справи у сфері психологічного здоров'я та зроблено наступні висновки.

1. Актуальність створення психологічної арт-студії полягає в тому, що в умовах війни, соціальної нестабільності та економічного напруження в Україні суттєво зростає рівень психологічного навантаження на населення. Люди перебувають у стані тривалого стресу, тривожності, втрати життєвих орієнтирів, однак далеко не всі готові звертатися до класичних форм психологічної допомоги. Часто це пов'язано з недовірою, стигматизацією психологічних проблем або внутрішнім запереченням власних потреб.

Попит на послуги, що сприяють психоемоційній підтримці, зростає, але наявні на ринку пропозиції не повністю відповідають запиту населення, особливо в частині непрямих, ненав'язливих форматів роботи над емоційним станом. У зв'язку з цим арт-терапія, яка поєднує творчість і психологічне опрацювання, є перспективним та затребуваним методом. Проте пропозиція

таких послуг в Одесі залишається обмеженою і немає закладу, який би надавав послуги сеансів арт-терапії.

Заплановане відкриття арт-студії, що надаватиме комплекс послуг – від індивідуальної арт-терапії до курсів емоційного інтелекту та групових медитацій – має на меті задовольнити цю незаповнену нішу, запропонувати нову якість допомоги та сприяти загальному покращенню ментального клімату в суспільстві.

2. Дослідження основних вимог до відкриття психологічної арт-студії засвідчило необхідність дотримання законодавчих, професійних та технічних норм для ефективного функціонування бізнесу.

Новостворена психологічна арт-студія буде функціонувати за КВЕД-2010: Клас 86.90 “Інша діяльність у сфері охорони здоров’я”; Група 90.0 “Діяльність у сфері творчості, мистецтва та розваг”.

Планується дотримуватись всіх вимог відповідно до Закону України "Про систему охорони психічного здоров'я". Психологи та арт-терапевти, що будуть працювати у студії повинні мати вищу освіту та пройти міжнародну сертифікацію. Ліцензування у даному форматі студії не потрібно.

Перед відкриттям буде приміщення студії буде перевірено на відповідність санітарно-епідеміологічним та протипожежним вимогам.

3. Планується, що новостворена психологічна арт-студія буде функціонувати як юридична особа. Організаційно-правовою формою діяльності психологічної арт-студії обрано товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ) і буде мати назву “Світ Студіо”. Функціонувати психологічна арт-студія буде на спрощеній системі оподаткування, третя група з єдиним податком 5% та 1 % військового податку від доходу.

Функціонувати психологічна арт-студія ТОВ “Світ Студіо” буде за юридичною адресою: вул. Каманіна 16-А/5, м. Одеса.

4. Ринок психологічних і мистецьких послуг в Одесі відзначається наявністю психологів, дитячих студій розвитку та арт-просторів, однак наразі відсутні комплексні формати, які б поєднували психологічну підтримку, арт-терапію, майстер-класи, медитації та курси в одному просторі. Це створює сприятливе середовище для виходу створення нового підприємства з унікальною пропозицією, орієнтованою на широку цільову аудиторію.

5. Підприємство, яке надає психологічні послуги з елементами мистецтва стикається з різними ризиками та має свої сильні та слабкі сторони.

Сформований SWOT-аналіз вказує на те, що «Світ Студіо» має низку стратегічних переваг: об'єднання психології й мистецтва в єдиній концепції, унікальність окремих послуг (наприклад, курс «Розуміння героїв»), адаптивність до потреб різних вікових груп. Основними викликами є невідомість бренду, складність старту в умовах воєнного часу та залежність від платоспроможності населення. Разом з тим, можливості значно переважають загрози, особливо за умов активної маркетингової стратегії та соціального позиціонування.

PESTEL-аналіз показує, що найбільш вагомими факторами впливу на діяльність студії є соціальні (зростання потреби в ментальному здоров'ї, інтерес

до арт-терапії), політичні (воєнний стан, програми підтримки), а також економічні (інфляція, нестабільність витрат населення). Технологічні чинники створюють потенціал для розвитку онлайн-напрямів, а правові та екологічні — визначають потребу в дотриманні стандартів, безпеки та сталого підходу в організації простору.

6. Стартовий капітал для нового підприємства успішно сформовано та розділено між ключовими статтями витрат. Загальна сума стартового капіталу складає 1 086 000 грн. За рахунок власних коштів в розмірі 586 000 (53,9 % від загального стартового капіталу) може бути профінансовано значну частину витрат, зокрема на виробниче обладнання та матеріали. Залишок стартового капіталу у розмірі 500 000 (46,1%) може бути покритий за допомогою кредиту від комерційного банку.

Згідно з проведеним аналізом, поточні витрати психологічної арт-студії на річному рівні складають 8 063 699,20 грн. Це є важливим показником для ефективного фінансового управління та планування бізнесу. Основні статті витрат включають витрати на заробітну плату з обов'язковими внесками до соціальних фондів, які становлять 51,7% від загальних витрат. Значна частина витрат також йде на оренду приміщення (21,8%) та на матеріали (12,9%), що є необхідними складовими діяльності підприємства.

7. На основі проведених розрахунків встановлено, що реалізація проєкту з відкриття психологічної арт-студії в місті Одеса є економічно доцільною та фінансово вигідною. Загальна сума доходу від реалізації послуг у перший рік становить 7 884 400 грн з тенденцією до щорічного зростання на 10–11%, що показують прогнозами виручки на наступні 5 років.

8. Запланований обсяг реалізації послуг психологічної арт-студії буде розподілятися нерівномірно впродовж року, що обумовлено сезонністю попиту. Найвищі доходи припадуть на третій квартал (30%), що пов'язано з активністю у літній період, відпустками та попитом на творчі та оздоровчі формати дозвілля. Найнижчі показники у першому та четвертому кварталах.

Основну частку доходу підприємства складатимуть доходи від основної діяльності — близько 95%, тобто виручка від надання арт-терапевтичних, психологічних, освітніх та творчих послуг. Іншу частину, 5%, формуватимуть позареалізаційні доходи, зокрема надходження від оренди простору для заходів або організації партнерських подій.

9. У ході оцінки ефективності проєкту було розраховано основні фінансові показники: NPV (чистий приведений дохід) — 1 773 219 грн; PI (індекс прибутковості) — 270,09; IRR (внутрішня норма рентабельності) — 70,07%; ARR (середня норма рентабельності) — 170,09%; дисконтований період окупності — 2 роки.

Зазначені показники свідчать про високу прибутковість проєкту, фінансову стійкість та інвестиційну привабливість навіть за умов високої вартості оренди приміщення та початкових інвестицій.

10. Проведено аналіз основних ризиків, серед яких: воєнні дії в регіоні; нестабільність попиту через економічні фактори; конкуренція з боку інших студій та приватних психологів; кадрові ризики.

Для кожного ризику розроблено стратегії реагування та дії з мінімізації їх впливу. Серед них: створення фінансового резерву, страхування, гнучка маркетингова політика, розвиток Унікальної Торгової Пропозиції (УТП), формування лояльної команди фахівців.

Тож реалізація проєкту має усі передумови для стабільного розвитку та окупності в середньостроковій перспективі, а також відповідає сучасним суспільним потребам у сфері психологічного добробуту населення.

АНОТАЦІЯ

Сігіда М. О. «Економічне обґрунтування та оцінка ефективності проєкту у сфері послуг (на прикладі створення психологічної студії).»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу». Одеський національний економічний університет. Одеса, 2025.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти започаткування власної справи в Україні в сфері психологічних послуг: розглянуто бізнес-ідею започаткування власної справи; досліджуються умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері психічного здоров'я; обґрунтовується вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування новоствореного бізнесу.

Проаналізовано ринок та конкурентне середовище у сфері надання психологічних послуг. Визначені внутрішні конкурентні переваги створюваної психологічної студії.

Запропоновано проєкт створення психологічної арт-студії. Сформовано стартовий капітал на реалізацію проєкту, розраховані поточні витрати та спрогнозовано прибуток від реалізації послуг консультацій психолога, сеансів арт-терапії, майстер класів.

Здійснено економічне обґрунтування доцільності реалізації проєкту, охарактеризовані можливі ризики реалізації проєкту та шляхи їх міні

Ключові слова: психологічні послуги, арт-терапія, аналіз, витрати, ефективність, ризик.

ANNOTATION

Sigida M.O. «Economic substantiation and evaluation of the effectiveness of a project in the service sphere (using the example of creating a psychological studio)».

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 076 «Entrepreneurship trade and exchange activities» for the educational program «Economics and business planning». Odesa National Economics University. Odesa, 2025.

The work deals with the theoretical aspects of starting a business in Ukraine in the sector of psychological services: the business idea of starting a business is considered; the regulatory and legal regulation of entrepreneurial activity in Ukraine in this area is explored.

Author analyses the competitive environment in the field of psychological services and artistic activities and determines the internal competitive advantages of the created business.

Author offers the project of creation of a psychological art studio. The initial capital for the project is formed, current expenses are calculated and the profit from the realization of psychologist consultations, art therapy sessions, masterclasses.

The economic justification of feasibility of the project is implemented, the possible risks of the project implementation and the ways of minimizing them are described.

Keywords: psychological services, art therapy, analysis, costs, effectiveness, risk.